Reciclatge de materials diversos

PENSA

La societat actual, sobretot les grans ciutats del món occidental, produeixen cada vegada més residus. Aquests residus són en molts casos, difícils, costosos de tractar i comporten un perjudici per al medi ambient. La major part es rebutja en abocadors o s'incineren, tot generant altres problemes de contaminació.

El reciclatge no és la solució definitiva a aquesta crisi, ja que té moltes limitacions. hauria de ser l'últim pas després de reflexionar, rebutjar, reduir, reutilitzar o reparar (recorda la regla de les 6 erres).

La responsabilitat de separar i utilitzar els sistemes de recollida selectiva dels residus recau directament sobre nosaltres, els consumidors, de manera que serà la nostra opció personal la que determine el fet que un producte es recicle o no.

Cada persona tira en un any al voltant de 13 quilos de llandes d'alumini i de llanda, la qual cosa representa més de 6 milions de llandes en tot Espanya amb les quals podríem omplir 17.500 camions. Cada any es rebutgen uns 20 milions de telèfons mòbils i molts van directament al fem.

Dels residus que generem, entre el 20 i el 25 % són paper i cartó. Amb cada tona de cartó reciclat s'estalvien 2 metres cúbics d'abocador, 140 litres de petroli, 50.000 litres d'aigua i la vida de 15 arbres. Vegeu ficha

SABIES QUE...

SELECCIÓ DE FEMS I RECICLATGE

Cada vegada hi ha més productes que es venen envasats en llandes, vidre, plàstic, cartons o altres materials, els quals acabaran desaprofitats en el fem si no s'arrepleguen separadament i es reciclen.

La selecció de les deixalles ha de ser un gest quotidià: és el primer pas del reciclatge.

Reciclar ajuda a protegir el medi ambient estalviant matèria primera i energia, reduint l'emissió d'agents contaminants a l'aire, l'aigua i la terra. Per això és molt important aprendre a realitzar la classificació selectiva de deixalles per a aprofitar al màxim els materials que la componen.

Encara que amb el reciclatge aconseguim reduir la quantitat de residus, allò que realment impactaria de manera positiva en el medi ambient seria un canvi en la nostra conducta, buscant alternatives al consum d'aquells productes generadors de residus.

SOBRE EL RECICLATGE DEL PLÀSTIC

Els plàstics representen una greu amenaça per al medi ambient per dos motius principals: la seua utilització massiva en tot tipus de productes i la seua lenta degradació. S'estima que tarda uns 180 anys a descompondre's, encara que aquest període varia segons el tipus de plàstic.

S'han fabricat uns 8,3 mil milions de tones de plàstic des que la seua producció començara sobre 1950, cosa que equival al pes d'uns 1.000 milions d'elefants o de 47 milions de balenes blaves.

De tot el plàstic que s'ha produït al món, només al voltant del 9% s'ha reciclat, el 12% s'ha incinerat i més del 75% ha acabat en la natura.

La indústria del plàstic ha desenvolupat una sèrie de codis

Els plàstics que tenen un 1 (PET) i un 2 (HDPE) són fàcilment reciclables; els que tenen un 4 (LDP) i un 5 (PP) és possible reciclar-los, però és més difícil que els anteriors. El 3 (PVC), el 6 (PS) i el 7 (altres tipus de plàstics) no es poden reciclar.

Normalment, es poden veure a la base dels recipients i ens permeten identificar i evitar els que són més perjudicials per a la nostra salut. Hi ha actualment una gran conscienciació amb les bosses de plàstic tradicionals, que s'estan substituint a les grans superfícies per alternatives duradores com les bosses de ràfia o per bosses reciclables.

Hem de pensar que aquestes últimes, els anomenats bioplàstics, no són una solució tan sostenible com sembla i no resolen el problema de la generació de residus, ja que mantenen la cultura d'un sol ús.

El maig del 2018, fa tres anys, es va publicar el Reial decret 293/2018 sobre la reducció del consum de bosses de plàstic, que té per objectiu que, per al 2025, es reduïsca el consum de bosses de plàstic a la meitat respecte a l'actual. La majoria de països de la Unió Europea, des de ja fa alguns anys, té lleis que en regulen el consum.

Des de l'1 de gener del 2021, es prohibeixen les bosses de plàstic lleugeres i molt lleugeres de forma gratuïta a supermercats, comerços, farmàcies, etc., excepte les borses biodegradables o compostables. Només es podran comercialitzar bosses de plàstics que continguen un 50% de material reciclat o més, i que no siga menor que 50 micres. Tota bossa la grossària de la qual siga més baixa de l'establida, ha de ser substituïda per un material més sostenible, o compostable (que es descompon totalment i es pot convertir en adob per a la terra).

SOBRE EL RECICLATGE DE LLANDES

En tot el món es consumixen milions de llandes. 7 de cada 10 llandes són d'alumini i 3 d'acer laminat. Hem de saber que l'alumini continua sent un residu sòlid durant 500 anys i que la producció d'acer és un procés altament contaminant. D'ací la importància a fer un consum responsable: usar en la mesura que siga possible envasos retornables; reutilitzar-les fent manualitats; i implicar-nos en un correcte reciclatge.

Cal assenyalar que, durant els darrers anys, hi ha hagut millores en els processos de fabricació de l'alumini, la reducció del pes de la llauna i l'augment de la taxa de reciclatge (reduint-se més d'un 25% la petjada del carboni en aquests envasos). A més, el fet d'incorporar la ferralla com a matèria primera secundària és una realitat estesa tant en la fabricació de l'acer com de l'alumini. Tot això està encaminat a reduir l'impacte ambiental dels envasos, i és essencial parlar de l'ecodisseny, concepte imprescindible en l'economia circular.

Llandes en alumini

L'extracció de l'alumini suposa un gran cost mediambiental, ja que per a obtenir una tona d'alumini es necessita extraure uns 4.000 quilos de bauxita, mineral que es troba en el subsòl de la selva, i 500 quilos de coc de petroli.

L'alumini pot reciclar-se tantes vegades com es vullga perquè manté sempre totes les seues propietats. El 50% de productes fabricats amb alumini prové d'alumini

reciclatge. El 75% de l'alumini que existix en el mercat va ser fabricat fa 100 anys. El reciclatge de llandes d'alumini aconseguix a Espanya un 67% i en alguns països este percentatge puja fins a un 90%.

Llandes d'acer laminat (també denominades llandes metàl·liques o de llanda)

El reciclatge de llandes metàl·liques és un procés molt costós i bastant contaminant, però molt menyss que la fabricació de l'acer, ja que les siderúrgies són empreses que generen una alta contaminació. A més, en reciclar el material, es redueix la despesa en matèries primeres i en energia per a la fabricació.

SOBRE EL RECICLATGE DE PAPER I CARTÓ

El futur dels boscos i del paper és poc prometedor, ja que si el ritme i mode de consum continuen com fins ara, les espècies d'arbres útils per a la fabricació de fusta disminuiran en un 40 %.

La desaparició dels boscos portarà com a conseqüència l'increment de l'efecte d'hivernacle, l'avanç dels deserts, l'increment de la fam en el món, etc. Hem de recuperar, reutilitzar i reciclar més paper usat per a cobrir les necessitats i evitar la desaparició dels nostres boscos i la seua fauna.

Usa paper reciclat sempre que pugues. Els seus avantatges són obvis: es talen menys arbres i s'estalvia energia. En la Península Ibèrica es recupera un 43 % del paper produït, la qual cosa significa que més de la meitat es tira al fem.

SOBRE EL RECICLATGE DE MÒBILS

Es generen al voltant de 50 milions de tones de residus electrònics anualment en tot el món, dels quals es podrien reutilitzar entre el 70% i el 90% amb el tractament adequat.

L'increment d'aquest tipus de deixalles implica la difusió de components altament contaminants com ara el mercuri, el liti o el coltan, materials que si no són tractats

adequadament, poden ser perjudicials per al medi ambient i per a la salut. Només a Espanya, el reciclatge de telèfons mòbils evita l'emissió de 60.000 tones de CO2. El cadmi que conté una bateria de mòbil podria contaminar fins a 600.000 litres d'aigua l'equivalent a unes 2.600 banyeres).

El fem no és una opció per al mòbil que ja no volem o no ens serveix. Podem optar per cedir-lo a una ONG que tinga un pla de reciclatge de mòbils, com és el cas d'Oxfam Intermon i Amnistia Internacional. Els diners que s'obtenen es donent a diverses causes.

És important saber que en aquests casos hi ha la possibilitat que el nostre telèfon no acabe despiezado, sinó que tinga una segona vida en mans d'algú, així que no oblidem resetejar-lo amb els ajustos de fàbrica abans d'entregar-lo per a evitar que les nostres dades personals resulten compromeses.

SOBRE ELS RESIDUS ORGÀNICS. EL COMPOSTATGE

Al voltant del 50% dels residus que generem a la llar són matèria orgànica. És el residu que més fàcilment pot ser transformat i reciclat per mitjà del denominat procés de compostatge, que consisteix a convertir les restes de matèria orgànica en un adob eficaç i respectuós amb el medi ambient: **el COMPOST**.

Podem separar la matèria orgànica i fer-la arribar a plantes de compostatge gestionades per l'administració, o fer el nostre propi compost a través de compostadores domèstiques.

Aquesta és una tecnologia senzilla i econòmica per a aprofitar qualsevol tipus de deixalla biodegradable i donar-li una utilitat pràctica, a més d'evitar que acabe ocupant espai en els abocadors.

QUÈ HI PUC FER JO? ON HO TIRE?

- Recorda dipositar els envasos de vidre buits al contenidor verd, sense tap, ni tapa. Els altres objectes de vidre (espills, finestres, porcellana, plats, etc.), els pots dipositar al teu punt verd més pròxim.
- No oblides la importància de fer un consum responsable: utilitzar en la mesura del possible envasos retornables; reutilitzar-los fent manualitats; i implicar-nos en un reciclatge correcte.

- Diposita el paper i el cartó al contenidor blau. És important plegar-lo, i així n'hi cabrà més.
- En algunes ciutats hi ha el contenidor marró o taronja on es dipositen aquests residus.

En el rebuig no hi has d'incloure els elements següents, perquè es dipositen al seu propi contenidor o a la deixalleria:

- Restes de fruita i verdura.
- Restes de carn i peix.
- Restes de pa i menjar en general.
- Mocadors paper.
- Paper de cuina brut de menjar.
- Restes de café i infusions.
- Xicotetes restes vegetals.

ENVASOS LLEUGERS. Recorda esclafar els envasos per a reduir-ne el volum.

SÍ

- Envasos i bosses de plàstic.
- Brics.
- Llandes i aerosols.
- Safates de plàstic o de suro blanc.
- Tapes i xapes metàl·liques.
- Paper d'alumini.
- Pots i tests de plàstic d'origen domèstic
- Qualsevol envàs lleuger amb aquest símbol.

NO

Cintes de casset, VHS.

- CD, DVD i disquets.

- Plàstics que no siguen envasos.
- Joguets.
- Tèxtils i sabates.
- Envasos plens.
- Envasos de productes tòxics.

VIDRE. Recorda depositar els envasos de vidre buits, sense tap ni tapa.

SÍ

- Botelles de vidre.
- Pots de vidre.
- Altres envasos de vidre i aerosols.
- Qualsevol envàs de vidre amb aquest símbol.

NO

- Bombetes i fluorescents.
- Vidres plans i espills.
- Ceràmica i porcellana.
- Plats, copes i gots.

PAPER I Cortant doblegar el cartó, així en cabrà mes dins del contenidor.

SÍ

- Fulls de paper.
- Periòdics i revistes.
- Caixes de cartó.
- Paper d'embalar.
- Qualsevol envàs de paper o cartó amb aquest símbol

NO

- Brics.
- Paper d'alumini o plastificat.
- Paper brut (oli, pintura, menjar, etc.).
- Mocadors i tovalletes de paper.
- Paper de cuina.
- Espirals de les llibretes.

ORGÁNICA. Recorda que amb les restes orgàniques es pot fer adob per a les plantes.

SÍ

- Restes de fruita i verdura.
- Restes de carn i peix.
- Restes de pa i menjar en general.
- Mocadors paper.
- Paper de cuina brut de menjar.
- Restes de café i infusions.
- Xicotetes restes vegetals.

NO

Bolquers, compreses i tampons.

- Restes de menjar líquid i olis.
- Pols d'agranar i bosses d'aspirador.
- Cendra i puntes de cigarret.
- Restes vegetals tractades amb pesticides.
- Fustes tractades.
- Medicaments.
- Excrements i altres restes d'animals.
- Teixits i articles de pell.

OLI DE CUINA USAT

SÍ

- Deposi-ta'l en un flascó tancat en un punt net o informa't com es recicla a la teua ciutat.

NO

- No mai per la pica o el váter.

REBUIG. El rebuig és el que no pot anar a altres contenidors. Recorda que pots depositar la matèria orgànica en aquest contenidor, si no tens contenidor

d'orgànica.

- Bolquers, compreses i tampons.
- Cendra i puntes de cigarret.
- Joguets trencats.
- Pols d'agranar i bosses d'aspirador.
- Ceràmica i porcellana.
- Plats, gots i copes de cristall.
- Excrements d'animals.

En el rebuig no hi has d'incloure els elements següents, perquè es dipositen al seu propi contenidor o a la deixalleria:

- Vidre.
- Paper i cartó.
- Envasos lleugers.
- Residus perillosos.
- Aparells elèctrics i electrònics.

ROBA I CALÇAT.

Hi ha contenidors per a tèxtils (roba, calçat i roba de la llar), fixa't que siguen contenidors d'entitats autoritzades per l'ajuntament de la teua localitat. De vegades hi ha contenidors il·legals sense distintius, que es lucren amb aquests residus.

APARELLS ELÈCTRICS I ELECTRÒNICS. Són tots els aparells xicotets i grans que per a funcionar necessiten estar connectats al corrent elèctric o els que porten piles o bateries. Si l'aparell encara funciona, pensa primer si el pots donar, regalar o vendre de segona mà.

SÍ

- Pots portar-los al comerç on compres un aparell nou. Els aparells xicotets, els pots portar a les grans superfícies, encara que no en compres de nous.

- Els pots portar al punt verd de la teua localitat. Els aparells xicotets també es poden portar al camió del reciclatge.

NO

- No els pots tirar als contenidors ni deixar-los al carrer.

- No s'arrepleguen amb el servei d'arreplega de trastos.

ALTRES RESIDUS:

Els medicaments caducats, les restes de productes farmacèutics, qualsevol medicament que ja no necessites, i els seus envasos, es recullen a les farmàcies.

Per a les bombetes i fluorescents, trobaràs punts de recollida en comerços d'electrodomèstics i en alguns locals públics (casals de barri, mercats, oficines, etc.).

També pots portar-los als punts verds i al camió del reciclatge.

Per a les piles i bateries hi ha punts de recollida en botigues, grans superfícies, supermercats, en alguns edifi[illegible] en els parcs verds i en el camió del

reciclatge. No els tires al fem.

PER A SABER-NE MÉS

Llocs web que poden ser del teu interés:

- Real Decreto 293/2018 sobre la reducción del consumo de bolsas de plástico1
- Troba el teu punt net més proper a través d'aquesta web, o l'aplicació que hi pots descarregar
- AERESS (Associació Espanyola de Recuperadors d'Economia Social i Solidària), recullen roba, mobiliari, decoració, aparells electrònics i elèctrics
- Guia completa: Com reciclar
- Arpal. Associació per al reciclatge de productes d´alumini, amb recursos pedagògics
- ONG ALBOÁN. Pots donar el teu mòbil antic a la campanya “Mòbils per la Terra”
- OxfamIntermon. Amb el teu vell mòbil pots canviar vides
- Pots donar el teu mòbil i tauleta antics
- Com classificar els residus a la llar
- Resigras, recollida d'oli usat de cuina

Pel·lícules i vídeos per reflexionar a l'aula:

- Reciclatge de plàstic i procés de producció
- HazteEco. Quantes vides té una llauna?
- Ecoinventos. Ideas para reciclar aluminio
- 10 formas creativas de reutilizar las latas de aluminio
- Amigos de la tierra. Reduce, reutiliza, composta
- El compostaje